

LATVIJAS BANKAS PADOME

K. VALDEMĀRA IELA 2A, RĪGA, LV-1050, LATVIJA. TĀLRUNIS +371 67022300, E-PASTS INFO@BANK.LV, WWW.BANK.LV

2022. gada 19. decembrī
Rīgā

Ieteikumi Nr. 400/27

**Ieteikumi administratīvo sankciju piemērošanai par normatīvo aktu pārkāpumiem
euro banknošu un monētu apstrādē un laišanā otrreizējā apgrozībā**

Izdoti saskaņā ar
Latvijas Bankas likuma
43. panta septīto daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Ieteikumi nosaka principus, saskaņā ar kuriem Latvijas Banka piemēro naudas apstrādātājiem administratīvās sankcijas (turpmāk – sankcijas) par šādiem *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā regulējošo normatīvo aktu (turpmāk – normatīvie akti) pārkāpumu veidiem (detalizēti uzskaitīti ieteikumu pielikumā):

1.1. *euro* banknošu un monētu apstrādes un laišanas otrreizējā apgrozībā prasību pārkāpumi;

1.2. naudas apstrādātāja reģistrācijas prasības pārkāpums;

1.3. pārskatu (statistisko datu) par izmantotajām *euro* banknošu un monētu apstrādes iekārtām un ar tām apstrādāto *euro* banknošu un monētu apjomu iesniegšanas prasību pārkāpumi.

2. Sankcijas par šo ieteikumu 1.1. un 1.3. apakšpunktā minētajiem pārkāpumiem Latvijas Banka piemēro, neskarot Eiropas Centrālās bankas tiesības piemērot naudas apstrādātājam tieši piemērojamās Eiropas Savienības, t. sk. Eiropas Centrālās bankas, tiesību aktos noteiktās sankcijas.

3. Ieteikumi neattiecas uz Latvijas Bankas likuma 43. panta ceturtajā daļā minēto darbības ierobežojumu piemērošanu, kurus atbilstoši likumā noteiktajam Latvijas Banka var piemērot naudas apstrādātājam uz laiku līdz pārbaudes pabeigšanai un lēmuma pieņemšanai (apturēt naudas apstrādātāja veikto *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā) vai uz laiku, līdz tiek izpildītas tās normatīvo aktu prasības, saistībā ar kuru neizpildi konstatēts pārkāpums (ierobežot vai aizliegt *euro* banknošu un monētu apstrādes iekārtas lietošanu vai aizliegt veikt *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā).

4. Ieteikumu mērķis ir nodrošināt:

4.1. vienveidīgu un vienlīdzīgu sankciju piemērošanu, pastāvot vienādiem tiesiskajiem un faktiskajiem apstākļiem;

4.2. samērīgu lēmumu pieņemšanu atbilstoši pieļautā pārkāpuma apstākļiem, raksturam un smagumam, lai panāktu efektīvu pārkāpuma novēršanu;

4.3. normatīvo aktu prasību ievērošanu *euro* banknošu un monētu apstrādē un laišanā otrreizējā apgrozībā un atturēšanu no pārkāpumu izdarīšanas;

4.4. informētību par pamatprincipiem, kas tiek ņemti vērā, piemērojot sankcijas par pārkāpumiem *euro* banknošu un monētu apstrādē un laišanā otrreizējā apgrozībā.

5. Sankciju var piemērot gan par izdarītu, bet jau beigušos, gan turpinātu normatīvā akta pārkāpumu.

6. Lai nodrošinātu, ka, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, tiek piemērotas vienlīdzīgas sankcijas, iespējamie normatīvo aktu pārkāpumi un par tiem piemērojamās sankcijas ir apkopotas šo ieteikumu pielikumā.

7. Piemērojot sankciju, ievēro *ne bis in idem* principu, t. i., neviens nevar tikt sodīts dubulti par vienu un to pašu pārkāpumu.

8. Ja naudas apstrādātāja izdarītais pārkāpums nav radījis tādu negatīvu ietekmi, lai par to piemērotu sankciju, administratīvo lietu var neuzsākt, bet ja tā ir uzsākta – jebkurā stadijā to izbeigt, nepiemērojot sankciju.

2. Sankciju piemērošana

9. Normatīvo aktu pārkāpumi tiek iedalīti šādās četrās grupās secībā no pārkāpuma zemākās smaguma pakāpes līdz augstākajai smaguma pakāpei:

9.1. nebūtisks īstermiņa pārkāpums, kas ir izdarīts pirmo reizi un ir vienīgais;

9.2. nebūtisks ilgstošs pārkāpums, atkārtots nebūtisks pārkāpums vai vairāki nebūtiski pārkāpumi;

9.3. būtisks īstermiņa pārkāpums, kas ir izdarīts pirmo reizi un ir vienīgais;

9.4. būtisks ilgstošs pārkāpums, atkārtots būtisks pārkāpums vai vairāki pārkāpumi, no kuriem vismaz viens ir būtisks.

10. Normatīvā akta pārkāpums uzskatāms par:

10.1. būtisku, ja konstatējama atbilstība vismaz vienam no šādiem gadījumiem:

10.1.1. pārkāpuma rezultātā nodarīts būtisks kaitējums ar normatīvajiem aktiem aizsargātajām tiesībām un interesēm, t. sk. apdraudēta finanšu tirgus reputācija *euro* banknošu un monētu apstrādē un laišanā otrreizējā apgrozībā vai apdraudēta sabiedrības uzticēšanās *euro* banknotēm vai monētām kā likumīgam maksāšanas līdzeklim;

10.1.2. laistas otrreizējā apgrozībā viltotas vai ar viltojuma pazīmēm esošas *euro* banknotes vai monētas;

10.1.3. naudas apstrādātāja norīkotās atbildīgās fiziskās personas, kas nodrošina *euro* banknošu un monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā, pienācīgā līmenī nepārzina vai apzināti neievēro normatīvo aktu prasības;

10.2. nebūtisku, ja tas neatbilst nevienam no šo ieteikumu 10.1. apakšpunktā minētajiem gadījumiem.

11. Normatīvā akta pārkāpums uzskatāms par:

11.1. īstermiņa, ja normatīvā akta pārkāpums ildzis ne vairāk kā trīs mēnešus;

11.2. ilgstošu, ja normatīvā akta pārkāpums ir nepārtraukta viena pārkāpuma sastāva īstenošana (darbība vai bezdarbība), kas saistīta ar tai sekojošu ilgstošu normatīvajos aktos noteikto pienākumu neizpildi, kura pārsniedz trīs mēnešus.

12. Normatīvā akta pārkāpums uzskatāms par atkārtotu, ja pēdējo piecu gadu laikā konkrētajam naudas apstrādātājam ir piemērota sankcija par veida, rakstura, būtības, seku vai citu pazīmju ziņā līdzīgu pārkāpumu (turpmāk – līdzīgs pārkāpums) vai konkrētais

naudas apstrādātājs pēdējo piecu gadu laikā ir rakstveidā informēts par līdzīgu pārkāpumu, norādot konstatēto pārkāpumu un minot, ka, konstatējot nākamo līdzīgu pārkāpumu, tiks ierosināta administratīvā lieta.

13. Nosakot sankcijas veidu (brīdinājums vai soda nauda) un apmēru:

13.1. saskaņā ar šo ieteikumu 9. punktu tiek noteikta pārkāpuma smaguma grupa un noteikts brīdinājums vai soda naudas apmērs, ņemot vērā faktiskos apstākļus un Latvijas Bankas likuma 43. panta septītajā daļā noteikto;

13.2. tiek ņemti vērā atbildību pastipriņošie un mīkstinošie apstākļi, kas ļauj mainīt sankcijas veidu vai samazināt vai palielināt tās apmēru;

13.3. tiek novērtēts piemērojamās sankcijas samērīgums un atbilstība konkrētajiem faktiskajiem apstākļiem un tiek ņemta vērā sankcijas ietekme uz naudas apstrādātāja finansiālo stāvokli.

14. Piemērojamo sankciju var palielināt līdz sankcijas veidam vai apmēram, kas paredzēts nākamajā augstākā smaguma grupā esošajam pārkāpumam, ja pastāv vismaz viens no šādiem atbildību pastipriņošajiem apstākļiem:

14.1. naudas apstrādātājs administratīvajā procesā nesadarbojas ar Latvijas Banku, kavē tās pieprasītās informācijas iesniegšanas termiņus, neatklāj faktus par pārkāpumu vai citādi traucē Latvijas Bankai administratīvajā procesā;

14.2. normatīvā akta prasību ievērošana netiek nodrošināta arī pēc tam, kad naudas apstrādātājs saņēmis informāciju par iespējamo normatīvā akta pārkāpumu;

14.3. naudas apstrādātājs neievēro Latvijas Bankas piemērotos darbības ierobežojumus, kurus atbilstoši Latvijas Bankas likuma 43. panta ceturtajai daļai Latvijas Banka var piemērot naudas apstrādātājam uz laiku līdz pārbaudes pabeigšanai un lēmuma pieņemšanai vai uz laiku, līdz tiek izpildītas tās normatīvo aktu prasības, saistībā ar kuru neizpildi konstatēts pārkāpums.

15. Piemērojamo sankcijas veidu un apmēru var mainīt, t. sk. soda naudas apmēru var samazināt līdz 50 procentiem, ja:

15.1. normatīvā akta prasību ievērošana tiek nodrošināta, tiklīdz naudas apstrādātājs saņēmis informāciju par iespējamo normatīvā akta pārkāpumu;

15.2. naudas apstrādātājs brīvprātīgi novērsis normatīvā akta prasību neizpildes sekas, pirms pieņemts lēmums saistībā ar iespējamo normatīvā akta pārkāpumu;

15.3. naudas apstrādātājs pēc savas iniciatīvas ir sniedzis pilnīgu un patiesu informāciju vai pierādījumus, kuriem ir būtiska nozīme iespējamā normatīvā akta pārkāpuma konstatēšanā;

15.4. naudas apstrādātājs atlīdzinājis zaudējumus, kas radušies vai nodarīti iespējama normatīvā akta pārkāpuma rezultātā.

16. Ja vienlaikus konstatēti vairāki normatīvo aktu pārkāpumi, piemēro sankciju par to pārkāpumu, kuram ir augstāka smaguma pakāpe, un par pārējiem mazāk smagiem pārkāpumiem piemērojamās sankcijas atzīst par ieskaitītām.

3. Administratīvā līguma slēgšana

17. Lēmumu par sankcijas piemērošanu var nepieņemt, bet slēgt administratīvo līgumu, ja naudas apstrādātājs sadarbojas ar Latvijas Banku, tostarp veicina administratīvās lietas savlaicīgu izskatīšanu, un pastāv vismaz viens no šādiem apsvērumiem:

17.1. pārkāpums ir pārtraukts, tiklīdz saņemta informācija no Latvijas Bankas par pārkāpumu vai Latvijas Bankas norādītajā termiņā;

17.2. naudas apstrādātājs atzīst izdarīto pārkāpumu un ir iesniedzis pasākumu plānu pārkāpuma novēršanai un līdzīga rakstura pārkāpumu nepieļaušanai nākotnē.

18. Slēdzot administratīvo līgumu pirmo reizi, ja pēdējo piecu gadu laikā kopš administratīvās lietas ierosināšanas naudas apstrādātājam nav piemērotas sankcijas, piemērojamo soda naudas apmēru samazina par 50 procentiem. Slēdzot atkārtotu administratīvo līgumu, piemērojamo soda naudas apmēru samazina par 25 procentiem.

19. Administratīvo līgumu puses slēdz, savstarpēji vienojoties un saprātīgā termiņā. Ja puses nevienojas par administratīvā līguma nosacījumiem, Latvijas Banka pieņem lēmumu par sankcijas piemērošanu pilnā apmērā.

20. Administratīvajā līgumā noteiktās sankcijas un korektīvos pasākumus var pārskatīt vai var ierosināt īstenot jebkādas citas tiesiskas darbības, ja ir mainījušies faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kuri bija par pamatu šāda administratīvā līguma noslēgšanai un kuriem pastāvot šāda satura administratīvais līgums nebūtu ticis slēgts.

4. Noslēguma jautājums

21. Ieteikumi stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī.

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Latvijas Bankas prezidents

M. Kazāks

Iespējamās sankcijas par normatīvo aktu pārkāpumiem *euro* banknošu un monētu apstrādē un laišanā otrreizējā apgrozībā

Nr. p. k.	Normatīvais akts un tiesību norma, kura ir pārkāpta	Normatīvā akta pārkāpums	Nebūtisks īstermiņa pārkāpums, kas ir izdarīts pirmo reizi un ir vienīgais pārkāpums	Nebūtisks ilgstošs pārkāpums, atkārtots nebūtisks pārkāpums vai vairāki nebūtiski pārkāpumi	Būtisks īstermiņa pārkāpums, kas ir izdarīts pirmo reizi un ir vienīgais	Būtisks ilgstošs pārkāpums, atkārtots būtisks pārkāpums vai vairāki pārkāpumi, no kuriem vismaz viens ir būtisks
1	2	3	4	5	6	7
1.	Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumu Nr. 224 "Euro banknošu un monētu apstrādes un laišanas otrreizējā apgrozībā noteikumi" (turpmāk – Noteikumi) 7. punkts	Naudas apstrādātājs pirms <i>euro</i> banknošu un monētu laišanas otrreizējā apgrozībā neveic to autentiskuma un derīguma pārbaudes, kas paredzētas Noteikumos	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 10 000 <i>euro</i>
2.	Noteikumu 9. punkts	Naudas apstrādātājs neveic <i>euro</i> banknošu un monētu autentiskuma un derīguma pārbaudi, izmantojot apmācītu personālu vai atbilstošas banknošu apstrādes iekārtas vai atbilstošas monētu apstrādes iekārtas	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 10 000 <i>euro</i>
3.	Noteikumu 11. punkts	Naudas apstrādātājs <i>euro</i> banknošu derīguma automatizēto pārbaudi neveic saskaņā ar minimālajiem standartiem, kas publicēti Eiropas Centrālās bankas tīmekļvietnē	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 2500 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>

1	2	3	4	5	6	7
4.	Noteikumu 12.1. apakšpunkts	Naudas apstrādātājs automatizētajā <i>euro</i> banknošu autentiskuma un derīguma pārbaudē izmanto klienta darbinātu <i>euro</i> banknošu apstrādes iekārtu, kura nav atbilstoša banknošu apstrādes iekārta vai kura neklasificē vai neapstrādā <i>euro</i> banknotes saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2010. gada 16. septembra Lēmuma 2010/597/ES par <i>euro</i> banknošu autentiskuma un derīguma pārbaudi, kā arī to atkārtotu laišanu apgrozībā (ECB/2010/14) (turpmāk – Lēmums (ECB/2010/14)) IIa pielikumu	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 10 000 <i>euro</i>
5.	Noteikumu 12.2. apakšpunkts	Naudas apstrādātājs automatizētajā <i>euro</i> banknošu autentiskuma pārbaudē izmanto operatora apkalpotu iekārtu, kura nav atbilstoša banknošu apstrādes iekārta vai kura neklasificē vai neapstrādā <i>euro</i> banknotes saskaņā ar Lēmuma (ECB/2010/14) IIb pielikumu	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 10 000 <i>euro</i>
6.	Noteikumu 10. punkts	Naudas apstrādātājs nav informējis Latvijas Bankas naudas zīmju pārvaldības komiteju par uzstādāmās <i>euro</i> banknošu vai monētu apstrādes iekārtas veidu, ražotāju, modeļa nosaukumu, identifikāciju, sērijas numuru un atrašanās vietas adresi pirms tās izmantošanas uzsākšanas	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Soda nauda 1000 <i>euro</i>
7.	Noteikumu 13. punkts	Naudas apstrādātājs neievēro prasību, saskaņā ar kuru atbilstošas banknošu apstrādes iekārtas drīkst izmantot tikai to <i>euro</i> banknošu nominālvērtību un sēriju apstrādei, kuras attiecīgajām iekārtām norādītas Eiropas Centrālās bankas tīmekļvietnē publicētajā Eiropas Centrālās bankas pārbaudīto iekārtu sarakstā, iekārtas izmantojot ar rūpnīcas standartiestāţjumiem, t. sk. to atjauninājumiem, kas sekmīgi pārbaudīti	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 10 000 <i>euro</i>
8.	Noteikumu 14. punkts	Naudas apstrādātājs automatizētajā <i>euro</i> monētu autentiskuma un derīguma pārbaudē neizmanto atbilstošas monētu apstrādes iekārtas	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 10 000 <i>euro</i>
9.	Noteikumu 15. punkts	Naudas apstrādātājs, veicot <i>euro</i> monētu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā, nenodrošina citas (šajā pielikumā atsevišķi neminētas) Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 15. decembra Regulas (ES) Nr. 1210/2010 par <i>euro</i> monētu autentiskuma noteikšanu un rīkošanos ar apgrozībai nederīgām <i>euro</i> monētām prasības izpildi	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 10 000 <i>euro</i>
10.	Noteikumu 16. punkts	Naudas apstrādātājs, veicot <i>euro</i> banknošu manuālo apstrādi, neievēro Lēmuma (ECB/2010/14) III pielikumā noteiktos minimālos standartus	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 2500 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>

1	2	3	4	5	6	7
11.	Padomes 2001. gada 28. jūnija Regulas (EK) Nr. 1338/2001, ar kuru paredz pasākumus, kas vajadzīgi <i>euro</i> aizsardzībai pret viltošanu, 6. panta 1. punkts	Naudas apstrādātājs viltotas <i>euro</i> banknotes vai monētas vai <i>euro</i> banknotes vai monētas ar viltojuma pazīmēm neizņem no apgrozības (t. sk. gadījumi, kad naudas apstrādātājs šādas naudas zīmes atsakās pieņemt no klienta vai atdod klientam atpakaļ)			Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 7000 <i>euro</i>	Soda nauda no 5000 <i>euro</i> līdz 10 000 <i>euro</i>
12.	Noteikumu 21. punkts	Naudas apstrādātājs <i>euro</i> banknotes vai monētas ar viltojuma pazīmēm nav nodevis Latvijas Bankai Noteikumos noteiktajā termiņā	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 10 000 <i>euro</i>
13.	Latvijas Bankas likuma 43. panta pirmā daļa, Noteikumu 3. punkts	Naudas apstrādātājs pirms <i>euro</i> banknošu un monētu apstrādes un laišanas otrreizējā apgrozībā Latvijā uzsākšanas nav reģistrējies Latvijas Bankā	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 10 000 <i>euro</i>
14.	Noteikumu 22., 23. un 24. punkts, 2. pielikums un Lēmums (ECB/2010/14)	Naudas apstrādātājs pieļauj pārskatu par izmantotajām <i>euro</i> banknošu un monētu apstrādes iekārtām un ar tām apstrādāto <i>euro</i> banknošu un monētu apjomu (turpmāk – statistiskie dati):				
14.1.	Noteikumu 22., 23. un 24. punkts, Noteikumu 2. pielikums, Lēmums (ECB/2010/14)	iesniegšanas prasību pārkāpums (izņemot šā pielikuma 14.2. apakšpunktā minēto pārkāpumu)	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Soda nauda 1000 <i>euro</i>
14.2.	Noteikumu 22. punkts	iesniegšanas termiņa pārkāpums, kurš saistīts ar statistisko datu novēlotu iesniegšanu vai to neiesniegšanu.	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 2000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 2000 <i>euro</i>

1	2	3	4	5	6	7
15.	Noteikumu 7. punkts, Lēmums (ECB/2010/14)	Naudas apstrādātājs, veicot <i>euro</i> banknošu apstrādi un laišanu otrreizējā apgrozībā, nenodrošina citas (šajā pielikumā atsevišķi neminētas) Lēmumā (ECB/2010/14) noteiktas prasības izpildi	Brīdinājums	Brīdinājums Soda nauda 1000 <i>euro</i>	Brīdinājums Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 3000 <i>euro</i>	Soda nauda no 1000 <i>euro</i> līdz 5000 <i>euro</i>

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Latvijas Bankas prezidents

M. Kazāks